

DOBROGEA JUNĂ

DOBROGEA DOBROGENILOR
Director-Proprietar C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Redacția și Administrația: CONSTANȚA, str. Școlii Vănav No. 27.
Abonamentul cu expimit cultural: un an 600 lei, 6 luni 300 lei.
Pentru Autorități și Instituții îndoit — Redacția și Instituții îndoit tarit.

GEST REGAL

In ciuda neîntreruptelor atacuri mișelești ce ni se dau, doar-doar ne-or a muși și chiar distruge — atacuri pentru cari tuturor acestor mișei, în ziua când vor fi dezbracați de vremealnică și nevrednicia lor autoritate, vom ști a le cere, cu vârf și îndesat, socoteală — noi înțelegem să păstrăm atitudinea noastră dâră și cavaleriască de totdeauna, continuând — firește, în măsura în care ne-o îngăduie toanele și canoanele Japănesei Anastasia — a dezvălui întregul putregai al cărmuitorilor actuali și făcând aceasta pe bază de acte și fapte, ce nu suferă nici tagada și nici răstălmăcire.

Un asemenea fapt s-a petrecut deunăzi, un fapt de o deosebită însemnătate și socotim necesar și nemerit să îl fixăm, atât în ochii și în mintea contemporanilor cât și în judecata posterității.

E vorba de piatra fundamentală pusă, în ziua de 15 August 1937, la lucrările de consolidare a malurilor de N. E. ale Metropolei Dobrogei.

Incepute acum doi ani, aceste lucrări nu avuseseră parte până azi de această solemnitate, stăt de obișnuita. Și nu doar că ar fi lipsit prilejul înalt sau voința comună a celor ce din tot felul de fiacurii își fac coade de până în Majestatea Sa a vizitat numai anul trecut orașul nostru de două ori: odata, când a inaugurat șoseaua Constanța-Balcic și abatorul de export, iar a doua oară, la serbările Marinei. Lucrările de „consolidare” (mai mult a stării unora decât a malurilor Constanței) deși începute chiar din 1935, nu se bucuraseră însă nici la 31 Mai și nici la 15 August, de cinstea vizitei auguste. Deși oficiul guvernamental cu data încă de 2 August 1936 trâmbează „cu pompă și ostentațiune”:

„Spre a se da lucrărilor de consolidare — cea mai impunătoare operă editată săvârșită la Constanța — importanța cuvenită, inaugurarea lor oficială se va face în cadrul fastuoaselor serbări dela 15 August, în prezența M. Sate Regelui Carol al II-lea”.

De rândul acesta, profitându-se de aceleași serbări obișnuite ale Marinei, s-a putut obține și clemența regală pentru aceste lucrări, cari, din dorințe ce erau de unanimitatea cetățenilor, au ajuns în obiect de aceeași obș-

trască și îndreptățită bănuială și hula.

Gestul regal n-a fost însă lipsit de rezervă și semulțicioasă. Coborât să asiste la punerea pietrei fundamentale, Majestatea Sa, Care nu lasă să treacă nici o împrejurare, iară a-și spune, cu strălucit talent și cu spontaneitatea-lăscăntefetoare, cuvântul cald, înțelept și răsplăcat, cu miez și tălc — de data aceasta, după ce a ascultat lung și laudă îngălmire a Primarului Constanței, a tăcut și a plecat.

Și doar se desfășura „cea mai impunătoare operă editată săvârșită la Constanța” !...

Inalta tăcere a fost mai mult decât însoțită: a fost regala, — ca și însăși clemența Majestații Sale...

CONST. N. SARRY

Vapourul „Principesa Maria” a fost vândut Draclionului Porturilor

După ce va fi reparat, vasul va face curse Balce-Vălcov

După o sumă lungă de proproeri ce privea la folosirea în viitor a populației române „Principesa Maria”, care ani de-a rândul a deservit lăudă de navigația Constanța-Orient, însă că în cele din urmă s-a putut ajunge la o soluție, care spre bucuria tuturor cu peste fi decât cea mai fericită. În urma unor negocieri, direcțiunea generală a porturilor a dus tratative cu serviciul maritim român spre a cumpăra acest vapor, tratative cari au luat în cele din urmă sfârșit, prin cumpărarea vasului cu suma de 2 milioane lei, în sfârșit de acestea s-a prevăzut pentru repararea de care are nevoie vasul și pentru amplasarea sa, suma de 4 milioane lei.

Vasul va intra în reparare la cerșind, lucrările fiind executate de atelierele portului Constanța. Dar fiind scopul pentru care a fost cumpărat acest vas, el fiind un vas de deservire a legăturii între Balce și Vălcov, și se vor face amenajări interioare foarte luxuase. Reparările vor fi terminate cel mai târziu în primăvara anului viitor și după o revizuire generală, el va începe cursele. În timpul verii va face excursii cu vilegi tenții sale pentru sezon în stațiunile de lăcură de la Balce și Vălcov și va servi chiar ca hotel plajelor.

Se poate înțelegi că întrucât timp, și aceste plăceri și fie a bărbate, tur dărușă călăi mai va fi dintr-un port la altul românești să fie alți, poate chiar aceea de a fi vândut ca fier va fi.

Sperăm însă că odisasa pe care o trăiește de peste un an acest vapor cu o bogată și chiar aventuroasă istorie în navigația românească, să ia sfârșit, deoarece și-nut la chisă în condițiile în cari se prezintă astăzi, oferă aspectul deșerticilor dar nemeritat al unei epave.

CHESTIA ZILEI

Scumpetea și oficialii

Știți cum catădăresc autoritățile să ia măsuri în contra speculei?

Vă închipuiți, poate, că reprezentantul autorității o ia pe jos ca un Hazon Al Masjid din povești, merge în piețe, privește, cercetează cât costă marfa, de unde vine, cât costă la locul de producție, cât costă transportul, taxele și apoi, dacă socotește că prețul de vânzare e prea mare, dă o ordonanță, ia măsură.

Așa poate că ar trebui să fie. În realitate, lucrurile se petrec altfel.

Reprezentantul autorității stă acasă sau la birou. Stă, fumează, bea cafele, se duce la aperitive și-și vede de treburi.

Te duci tu, cetățean consumator, să i spui că nu știi care aliment e prea scump.

Omul autorității dă din umeri și-ți spune că faci o cerere, că, altfel, nu poate lua măsură.

Și dacă e așa, să nu ne mai mirăm că speculanții își fac de cap fără frică.

Spiritul birocratic, chinzeria administrativă nu se putea să nu apară și în această latură a vieții noastre publice.

N'am fi avut lucrul acesta, dacă n'am fi văzut că pe un comitate local făcând o cerere către inspectorul comercial de aici, arătându-i că un kilogram de porci se vinde cu peste 100 lei la mai multe pevălii din oraș.

Ce Dumnezeu, inspectorul ăsta comercial trăiește pe sub pământ ca orbeții?

Fără supărare, dar cu toată considerațiunea pe care o aveți pentru dl inspector comercial, nu putem înțelege ca d-ns să intervină numai dacă e sesizat printr-o cerere formală.

Fiindcă nu întotdeauna cetățeanul poate veni cu cereri și apoi cunoaștem cam care e soarta cererilor și după cât timp se rezolvă.

Și încă așa se explică de ce nu merg lucrurile bine în țara asta.

L. N.

Excursie pe mare

Clubul sportiv Victoria din localitate, organizează mâine Dumitrică la ora 3 d. și o excursie în targa mării cu poștăria română „Dacia”. Această excursie fiind ultima din acest sezon folclorici vor organiza diferite distracții și pregătesc o seară de surpriză.

Deseamenea pe cele două parșale vasului vor cânta muzică militară.

Piacerea va fi din fața gării maritime și excursia va ține timp de 5 ore.

—SP—

In oboare se vând vite farate

Jandarmii dela poșta din Toronissir înăd un control riguros la actele de proprietate a vitelor cumpărate din țigăni dalt. Negru Vodă pentru abatorul Constanța va constata unele nepotriviri și furturi.

Fiind bănuială că aceste vite au fost vândute de către vânzătorii de această breșă, se fac cercetări.

IOAN COTOVU

Implinindu-se patru zeci de ani dela moartea acestui prim între primii pionieri ai culturii românești în provincia noastră, „DOBROGEA JUNĂ”, credincioasa tradiției sale, consacra pagina II a numărului de față, unei scurte descrieri a vieții și activității „premergătorului” Ioan Cotovu — așa cum foarte potrivit îl denumește colaboratorul nostru d. N. Marin-Dunăre.

Gândind la Societatea

Scriitorilor Dobrogeni

Tradiția ne-a lăsat pe unii să credem, că centrul scriitoricesc trebuia să fie numai în metropola țării. Aceasta însă este o mare eroare. În țările din Apus nimănuia nu i trece prin gând să măturască faptul de mai rar. Numai aici, în Europa belanică, stăruie cu im-potrivire tradiția ce amintim.

Dacă un timp întotdeauna înțelegem să se audă și la noi glasuri izolate, mai curajoase sau mai timide, despre faptul că provincia poate să contribuiească cu tolos la promovarea vieții spirituale a unei țări. Pentru ce nu mai slujitorii scriitorului din capitală să de demni a reprezenta mișcarea intelectuală a națiunii, iar cei din provincie, nu?

Oare provincia este lipsită de talent? Oare n'ar fi folositoare o colaborare între energiile dela centru și provincie? Este o alăscăritate grosolană să se afirme contrariul?

Ne vom măgăli să amintim prinusul preșoi al faptelor, în viața literară a țării, pentru a spulbera din temelie, abermarile ero-nate ale unor pseudostrăitori lași și intereșți.

Este provincia demnă să ia parte la viața întregă a mișcării intelectuale? La întrebarea aceasta vom înceca să răspundem cu rândurile ce urmează.

Cunoscutul scriitor Mircea Steinelul a publicat în cotidianul *Buna Vestire* un articol excelent — „Literatura regională”. L-am citit cu deosebită plăcere, constatând buna credință și sinceritatea autorului. Dar ne vom permite a reproduce finalul articolului:

„Dela provincie suntem în măsura să așteptăm mari, foarte mari realizări culturale. Căci, în ea, sunt talente, cari se dezvoltă, pentru a realiza un poezigiu cultural de acțiune și binevenit pentru țară”.

Nici nu se putea o mai puternică pledoarie cu privire la aportul ce-l poate aduce provincia mișcării spirituale din țara întregă.

Dealtfel, marele critic francez Emile Faguet, în cartea sa „Pour la Patrie”, face apologia dragostei provinciale față de patria noastră, pledând necesitatea colaborării strânsă a provinciei cu metropola țării. „Provincialul are dreptul să subcasă marca sa patrie și să se mândrească că-i aparține” — scrie acolo Faguet, în alta parte criticul francez completează: „Alficol patriotism nu se descurbește de cei marea, din contra, acesta îl dublează”.

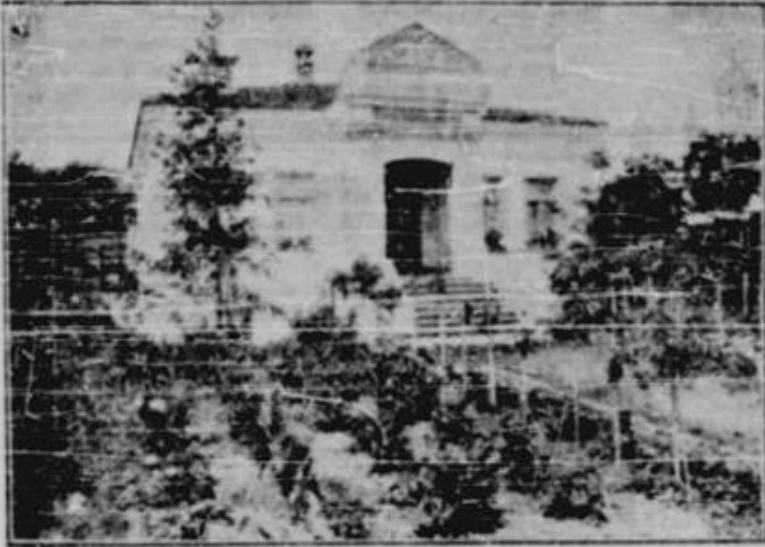
Întă adevăratul ce nu se pot contrazice și nu se pot spulbera.

Zilele trecute am avut plăcuta onoare să particip la constituirea pentru înființarea Societății Scriitorilor Dobrogeni. Acolo am auzit multe lucruri despre „lupta dură” dintre Capitala și scriitorul din provincie. S'au spus nume de reviste literare serioase, care n'au voit intenționat să publice proza unor scriitorii, poate tot așa de buni ca și cei din metropola țării. Tot așa, un critic cu renume chiar, pentru a recena volumul unui cunoscut scriitor dobrogean, purta manuscrisul în buzunar, pretinându-și, văzînd. Pe-

(continuare în pag. 3-4)

IOAN COTOVU

CASA COTOVU — HÂRȘOVA

Avorbi despre Ioan Cotovu, înseamnă a vorbi despre un descălecător, în stil voevodal, care a coborât din Basarabia în Dobrogea, pentru a lua inițiativa în legătură cu viața culturală de aici. Și astăzi, când s'au împlinit patruzeci de ani dela adormirea lui, Ioan Cotovu ne dovedește cu prisosință că n'a murit. O mărturisesc tapetele, care nu știu ce-i neființa.

Pentru cei care, aziud de acest nume și de înfăptuirile legate de el, încearcă să-l cunoască mai bine, pentru tineri, scriem această pagină a ziarului „Dobrogea Jună”, prin înțelegerea distinsului director, d. Coasta Sarry.

Familia Cotovu, se pierde în trecutul istoriei moldovenești. E destul să transcriem aici un document ce poartă semnătura voevodului moldovean Mihail Grigorie Sturza, din anul 1843, pentru a ne face o idee justă de rolul jucat, în Țara Moldovei, de familia Cotovu:

„Cu mila lui Dumnezeu, Noi, Mihail Grigorie Sturza V. V., Domn al Țării Moldovei, ș. c. l. ș. c. l.

„Să fie știut și cunoscut fiecăruia, că Noi pe Ștefan Cutov, carele ne-au slujit în rang de cadet, pentru rîna și ostăria ce au arătat în slujba Noastră, ne tîngă bună partare, ca toată milostivirea l'am înaintit în douăzeci și șase Martie a anului una mie opt sute treizeci și nouă în rang de Proporșic și precum Noi îl miuim și îl înțărîm, prin această poruncim lufalur ai Noștrilor supași, ca să cunoască și să cinstescă pe Ștefan Cutov, după cuviință, de ai Noștra Proporșic. Asemîne nădăjduim că el în acest rang, în care cu toată milostivirea s'au înaintit de către Noi, se va purta așa de credincios și cu bună cuviință, precum se cade unui bun și credincios Ofițer. Spre adevărea cărora lufalur această cu a noastră Domnească iscălitură și pecete.

„In orașul Iași, anul 1843, April 30 zile.

Acest Ștefan Cutov, camarad de arme cu Alexandru Ioan Cuza, a fost unchiul lui Ioan Cotovu. A murit de tânăr în Brăila.

Ioan Cotovu s'a născut în anul 1835 și a murit în anul 1897. A avut doi fii: Brutus și Vasile. Primul a fost director la școala primară din Tulcea. Secuadul, director al școlii primare din Hârșova. Au fost aleși, în câte un rând, senatori. Actualmente sunt pensionari. D. Brutus Cotovu a arătat înclinații științifice-literare. D. Vasile Cotovu a înființat Muzeul din Hârșova și a continuat activitatea, pe tărâmul pedagogic și cetățenesc, a părintelui său Ioan.

D. Brutus Cotovu are doi fii și o fiică. Cei doi fii sunt: d. inginer inspector general Virgil Cotovu, directorul porturilor maritime și d. inginer șef Ovidiu Cotovu.

Constatăm deci, din această simplă enumerare, valoarea deosebită a acestei familii și totuși însemnat jucat de membrii ei, atât în cultură cit și în tehnică.

Dascălul. Între anii 1859-1878 a fost directorul școlii primare din Ismail. Amintim din elevii săi: pe d. Mareșal Alexandru Averescu. Într-o scrisoare a o-lui Mareșal, cu data de 2 Noembrie 1936, scrie d-lui Vasile Ioan Cotovu, între altele: „...merg cu mintea la timpuri mult depărtate, la băncile claselor primare din Ismail, pe care am început să capăt primele noțiuni de cultură sub înțelesapta și blânda direcțiune a neuitatului d-tale părinte merg cu mintea la viziile mele la Hârșova, unde și-am admirat activitatea rodnică, destre care am scris atunci câteva rânduri în Corțea de Aur a muzeului...”

De la 1878-1887, dascălul Ioan Cotovu și-a continuat apostolatul în Hârșova.

A descălecat din Ismailul basarabean, în pământul țehnos al Dobrogei, când aceasta s'a alipit parțial.

În ce găsim consemnat mai târziu, în procesul-verbal de ședință nr. 23, din 30 Septembrie 1906, al consiliului comunal Hârșovean.

S'înțina... sub președinția Domnului I. Burnescu, primar. Prezenți: Ilie Nicolau ofițer de primar, consilier: C. Oancea, N. Tatou, Ismail Cârjall; absenți: Alere Verșea și Jordan Camburof. La orele 4 d. a. d. primar declară ședința deschisă.

„Domnul primar spune că la școala din localitate s'a înființat una bibliotecă, unică în această parte a Țării, înzestrându-se cu diferite volume de cărți și alte obiecte de către decădățul Ioan Cotovu, primul profesor director al acestei școlii dela anexarea Dobrogei la Patria Mamă și în considerațiunea acestei laudabile fapte cum și pentru lumina și cultura desfășurată tinerimii din orașul nostru, în scopul perpetuării memoriei acestui desăvârșit bărbat, raagă consiliul să binevoiască pe deoparte a încaușina ca portretul lui Ioan Cotovu, înzestrat în ramă de stejar să se păstreze în sala Bibliotecii și a muzeului din veșt orăș, pe de altă parte a acorda cuvențial credit de lei 104, valoarea acestui portret cu cadra lui.

Consiliul lufand în considerațiune cele arătate de d-l pri-

mar și acordând ostentativ de-mise de Decătorul Ioan Cotovu în propagarea învățământului tinerimii din orașul nostru, îned dela anexarea Dobrogei la Patria Mamă, în semn de recunoștință, în unanimitate, decide: încuviințeză a se așeză în sala Bibliotecii și a Muzeului dela școala din localitate, portretul lui Ioan Cotovu, fost profesor director la această școală, deschide un credit de lei 104 dela art. 73 al Budgetului. Prezenta decizie se va supune aprobărei d-lui Prefect al județului”. Urmează semnăturile.

În Prefectura, prin ord. nr. 11318 din 23 Octombrie 1906, aprobă decizia consiliului comunal hârșovean întocmai.

Biblioteca din Hârșova a fost așa dar înființată de Ioan Cotovu, în anul 1878 — anul decădăcătului — când a venit dela Ismail. Pe cînd era în Ismail, a donat Regimentului 7 de Infanterie, o sumă de cărți pentru bibliotecă. Aceasta se adevărește prin adresa de mulțumire, nr. 2053 din 27 Septembrie 1875, a suscitătului regiment și semnală de colonelul G. Kantilli și căpitanul G. Mihaiescu.

În 1892, biblioteca din Hârșova a ajuns la 165 volume, conținând și de mîncăscă, dela oia dunașionilor. Așa s'au primit dela Monitorul Oficial 89 de Broșuri, în valoare de 200 lei (cu adresa nr. 426 din 27 Aprilie 1881) și 2 bolei a nimicit o în mare parte. A încercat s'o refacă o. Vasile Cotovu.

Traducătorul. Pe lângă preocuparea perpetuă pentru învățămînt și cele ce decurgău din această funcțiune, Ioan Cotovu se îndeleștează în domeniul de traducere din limba latină și franceză. Mînaia atî de bine stăva latinesc-ă, încît colabura la revista „Praeco latinus” din Plădeștia. Cum era apreciat de cercul acelei reviste, se poate vedea din citirea necrologului publicat în moartea sa: „Ioanes Cotovu, vir litterarum doctrina praeclearissimus, eruditiois latinæ a p u d Rantanos signifer, Praeconis systematisque Tusculani apud Incoltam Romano-um gentem fautor, propagator et vindex, d i e in seum supremum anno aetatis suae 62-dia Hârșovae obiit Jacturam tantî viri non familia macrens tantum baget, sed omnes latini, velut socii, soliditas et amici, esto dils manibus eius quies sempiterna memoria autem in perpetuum vivat!” („Praeco latinus” volm, II um, Plădeștia, Marea Junii, 1897-mi Nr. 10).

În nr. 95-1889 al „Gazetel Dobrogei”, cu ocazia ridicării monumentului poetului Ovidiu, a publicat la traducere: „Eglog III din Tristium Lib. III.

A tradus în latinește diferite fragmente din: Tit Liviu (pentru care a fost premiat de Academia Română), M. T. Cicerone (De Finibus Bonorum et Malorum și Brutum) Cesar (De Bello gallico), Pabliu Ovidiu Naso (Tristium, etc.), Catone, Homer, etc.

În studiul ce pregătesc, cu privire la viața și opera premergătorului Ioan Cotovu, voi scria asupra traducerilor sale, transcriind multe din ele, care deși traduse de muli, au încă valoare de actualitate.

A tradus deasemeni după Karazin câteva ode arabe și altele. Pe lângă traducerile în românește a tradus și în latinește „Latiniginta” a lui Vasile Alexandri. Forma muzicală a fost dată de Ion Costescu, directorul Institutului Filarmonic național, care i a fost elev.

Pentru a se vedea chipul în care posedă limba latină, dăm o strofă:

„Latina gens regina est
Inter mundi magnus genis
Divinam fronte stellarum fert
Luceas temeritas veteris.
Fortuna ejas semper prorsum
Magniferos dirigit passus
Procedit gentibus allis
Ea, post se lumen fluens...”

Ioan Cotovu, 1892

A fost publicată pentru prima oară în „Universeal” anul X V nr. 228 — Sâmbătă 1 Octombrie 1927 — cu care ocazie ziarul apăruse în zinat congresistilor presei latine.

Traducerile sale trădează pe omul de cultură aleasă și variată, preocupat permanent de îmbogățirea cunoștințelor concetățenilor săi.

Orator și pedagog. Este știut că Ioan Cotovu este primul institutor director al școlii primare de Stat din orașul Hârșova. Cu fiecare ocazie, datorită talentului său de orator și înclinațiilor sale pedagogice, îndruma spre cultură atît pe cei tineri, cât și pe cei maturi.

Vom scrii cîte ceva din discursurile sale rostite la diferite ocazii, spre a se vedea preocupările sale variate.

„Și Romîni, strănepoși ai Romei, moșteniră dela străștrăbuni, darul de ospitalitate, de bunăvoință către cel de alt neam, către străini, dîndu-le drepturi, bunuri, numai ei să fie recunoscători. Astfel și pe voi, o jani elevi. Creștini și Musulmani, Romîni și prioaște de fii ai săi, vă educă, vă instrucește, vă deschide calea la toate drepturile, la toate carierele alejii sociale: fiiți dar cu toții Romîni de inimă și de spirit, cugetați, vorbiți și lucrați românește, înțeleși a deveni cetățeni demni de Romînia, patria noastră...” (Din discursul rostit de directorul școlii primare din Hârșova, Ioan Cotovu, la solemnitatea distribuirii premiilor, 29 Iunie 1882, primilor absolvenți ai școlii primare de stat)

Este nevor să mai comentăm această acțiune de unificare și pacificare a spiritelor, când Dobrogea abia fusese alipită?

Folosul învățământului pentru ambele sexe. Într-un discurs pe care l-a ținut la 29 Iunie 1890 susține punctul de vedere următor: „Și ceare am zis pentru elevi se rapoartă și la elevete: instrucțiunea și educațiunea fiind egal necesare atît bărbașilor cât și femellor, cari acodă aceleași aptitudini pot egal contaca la progresul civilizațiunei”. În susținerea punctului său de vedere, face o amplă argumentare, dînd exemple pe femeile usșire din anticitatea greco-romană ca: Sapho, Corina, Lucreția soția lui Tarquiniu Colatin, Cornelia mama Grăcilor, etc. etc.

Amintesc că Ioan Cotovu ca noștea mai multe limbi: latina, franceză, paleo-slava etc.

În afară de aceste preocupări, s'a distins prin observațiile științifice asupra manifestărilor naturii. A publicat din aceste observații în revista „Albina Pîndului”, a lui Grigore Haralamb Grandea din 16-30 Iunie 1899 (Anul II, nr. 2).

Despre activitatea complexă a dascălului Ioan Cotovu, atât de iubitor de cultură latină, s'a scris pînă acum în diferite publicații, dintre care menționez în ziare și reviste: „Lumina” (anul IX, 1928, nr. 9-12), „Școala și viața” (anul II, 1931, nr. 8-10), „Neamul Românesc” (anul

XXIII, nr. 170, Joi 2 August 1928), etc.; în cărți: „Dobrogea” de Anostel Culea (București, Editura Casei Școlilor 1928), „Dobrogea” — cinczeci de ani de viață românească 1878-1928 (București, cultura națională, 1928) etc.

In miez de noapție, spiritele lui Ioan Cotovu se străduiesc să se ridice din patul lui și să se arde în jurul sălcimilor de strașă, precum florile — adună roua. Și acest spirit protegător, plîmădește vînturile renașterii hârșoveane, așa cum a visat-o el, mereu frumoasă și mare, mereu bogată și puternică. Așa cum o vrea tineretea de azi a Hârșovei...

„Au trecut patru decenii dela moartea te a premergătorului Ioan Cotovu. Și astăzi, pelerinătăcuji, în trecere prin cîmășire notanului de amintiri, vîd că icoană clară, care a însemnat bold pentru ei, imaginea i de sub satcămii plîngătore, ce-l a dumberesc...

Și totuși Ioan Cotovu trăiește ca o călduroasă amintire. Trăiește prin operele-i literare și acțiunile culturale.

Ne povestesc bătrînii cu poezie, despre acest dascăl, care le a semnal cunoștințe, lumina, du-le calea...

Hârșovenii au dovedit recunoștință și dragoste, strîngînd mîna dela mîna și înălțîndu-i un buș de toată frumusețea, în fața școlii primare pe care a ridicat-o și condus-o cu măiestrie.

Să o străfulască și de arca încoala!

Prezența lui va fi un permanent imbold spre înălțimi arhaic-ghele.

N. MARIN DUNARE

P. S. — Articolul de față este numai o schiță a Monografiiei — Ioan Cotovu — ce este pe sfîrșite.

Știri diverse

Hoș de vîz — Porol de judecării din com. Săulea, a fost luat la parchet actele de dare și judecării pentru furt de vite, din care împotriva sălcimilor M. Ghelcea și Dumitru Oprea din același localitate. — Valia M. Valia de 14 ani, în timp ce transporta mater la un magazin de ferărie de str. Șelacul Mare 104, s'a împiedicat și a căzut. Fără să se vît în cap, rîndînd-l rău.

— Marea lufand din str. Lăbăștii 15, în timp ce mergea pe malul mării, belind stat, a căzut într-o groapă și și-a rupt piciorul drept.

Accident de circulație. — În timp ce mîntărește Peire Paraschiva serviciul salubrității, în timpul serviciului pe str. Decabal, a fost călcat de trăsura 24 C 1, care dădea de birjarul Ali Ivesim, grav rănit.

Ei a fost dus la spital, iar birjarul la poliție spre a fi cercetat.

Intercere de viol. — Femeia Maria Bordog, din str. Smărdău, a reclamat chesterii Jăi din în timp ce lipsea de acasă, în vîz: ei Ștefan Chivu și Hamon Ledisav, în vîntat la padoș lufand sale în vîntat numai de 24.

Furt. Mulți hoși au fost luați noștea în casa sălcimilor Ioșein Razim, din com. Anșău în timp ce acasă lipsea de acasă și au furat obiecte casnice, mare valoare, o ladă cu scutit timpărie, soma de 400 lei și bani de aur în valoare de 500 lei.

Se crede că lufand a fost vîrșit de oșta țigani nomade. Să i c înțese cerculării, și identificarea și prinderea lor.

Peștele din lacul Tasaol se retrage în masă în lacul Sietghiol

Peșterii de pe lacul Tasaol se sesizează direcțiunea peșterilor de un lăsat fenomen se se retrage de câteva zile. Astfel peștele crește în acest lac și tudeosebi crapul se retrage în masă în lacul Sietghiol, de care este legat prin mai multe canale. Deosebită se remarcă și lega crăpului din spre mijlocul lacului către maluri, unde apa este mai mică.

Crapii sunt văzuți cu ochii liberi în număr foarte mare cum toată în apropiere de țărni, putând fi prinși chiar cu mâna.

La fine localii au sosit d-nii Dăca, inspector dela Parid și A. Băneasa, revizor al peșterilor statului, cari au luat măsurile necesare pentru a împiedica vânzarea crăpului de locuitorii din comuna Sietghiol, postându-se echipe de paznici.

Explicațiile ce se dau acestui fenomen sunt atribuite epru producției de crap din anul acesta, care nu mai găsește din această cauză hrana suficientă, în mijlocul lacului, fug spre maluri sau se îngrămădesc la canalele ce leagă lacul Tasaol de lacul Sietghiol.

Nu este exclus ca fenomenul să fie provocat și de o cutremur ală cauză și anume sperțiile unui iavor mineral, a sării apii gazele peștele.

Știri din Megidia

Dela Gimnazul Mixt. — Conținutul zvonurilor înseamnă în ultimul timp, gimnaziul va funcționa în mod regulat și în acest an. Localul propriu, aflat în construcție, este aproape terminat.

Datorită d-lui deputat Aurel Oancea, precum și d-lui Traian Patrino, primarul orașului, Nii căștinilor acestei urbe vor primi laumien învățării, în viitorul an școlar, în edificiul care va face o cinste orașului nostru.

D-l Păun Drăgăneșcu, președintele comitetului școlar, supraveghează în desaproape ultimele lucrări.

La cancelaria gimnaziului, deasemenea se primesc zilnic înscrieri în toate clasele.

Examenle de corecție se vor da în zilele de 1—5 Septembrie, iar cel de admitere va avea loc în ziua de 6 Septembrie, ora 9 dimineașă.

În ziua de 8 Septembrie, se va oficia slujba pentru ooul an școlar, iar în ziua de 9 Septembrie cursurile vor începe în mod regulat.

Abolirea seminariului musulman. — Oor. Minister al Cultelor a dat cerevita aprobarea examenului de capacitate (pentru însemnarea musulman din localitate în sesiunea lună a c.).

Comisia de examinare a fost compusă din d-nii: Moise Ianciu, inspector general președinte; Mircea Drăgăneșcu, directorul seminarului; Catalin Arăneșcu, Andrei Avram, Sabri Refi, Sadre R. Băci, Abdela Abdalatif și Vasile N. Vasilescu, profesori, membri ai comisiei; iar d. Petre Drăgoș, profesor, secretarul comisiei.

Candidații rezegii sunt următorii: Ali Kemal Septar, Agi Nizzi A. Osman, Epral Z. Omărac, Geydat S. Mamut, Nizzi A. Ibrahim Nuri Bilal, Regap I. Husso Roșii Mamut și Șifchet A. Abdela.

Corresp.

Bătăe

Vineri dim. s'a prezentat la chesteră Ede Dumitru și a reclamat ca a fost bătut rîu de vecinii săi C. Ion și Nița Mihalache.

Cei doi bălăuși au fost dați în judecată.

Odișea unui marinar român

Acum câteva luni, vasul norvegian „Halva” a scolarit un accident în Marea Nordului.

Cu prilejul acesta, a dispărut în condiții misterioase marinarul român Ion Sorocozan îmbarcat pe numitul vas de linie.

Dași s'a trecut de atînci mai multe luni, totuși de urma marinarului nu s'a mai știut nimic pînă zilele trecute, cînd s'a aflat că el se află internat într-un spital din Laponia. Familia dispărutului, care îl credea mort, a fost fleglîntă de acest lucru și intrabănd prietru scrisoare direcțiunea spitalului respectiv, a fost anunțată că într-adevăr Sorocozan se află acolo, însă este încă rău bolnav, astfel că nu va putea reveni în țară, decît peste câteva luni.

Din cele spuse de un prieten al acestui marinar, care se găsea și el îmbarcat pe același vapor, Sorocozan în momentul accidentului era de serviciu la timonă. Dași devinovel de acest accident, totuși Sorocozan a trecut prietru adevărată luptă năvălăscă, iar în primul port, unde vasul fusese remorcat pentru reparaj, s'a debarcat fără știrea cărușă și s'a mai dat de urmă pînă cînd un ocazional cunoașter al acestuia din spitalul unde fusese internat dispărutului, cînd într-un ziar găsea despre el, a scris familiei.

Informațiuni

Gubernamentul „rectificarea prețului” sa hărut.

Toată lumea va înțelege ce poate însemna „ceastă” rectificarea. Să și pregătască deci punga sau stomacul. De altfel noi am prevenit-o încă de acum o lună de zile, de cînd toptangii au început să facă să se realimpe lipsa acestui prim aliment pe piață.

Ziarele vorbesc de gravele neajăsurări ce s'au ivit între guvernamentalii din județele Ifov, Brăile, Prahova, Ialemița, Teleorman, Dolj, Olt, Argeș, Alba, Sibiu, Lăpuș și Tg. Mureș. Ignorează, pe sime, cele ce se petrec în Constanța și în Tulcea.

Vom implini noi acest gol, venind cu amănunte extrem de interesante.

În ziua de 23 August c. se vinde prin licitație publică, în praia Griviței, averea mobilă a d-lui Gică zis Gh. Predică, din Constanța, spre îndeplinirea creditului său d. Irim. Barbăroșie tot din Constanța. Vânzarea se face pe baza cărții de judecată No. 691.937 a judecătoriei Constanța.

Maria Stree
Haralambie Belin
LOGODIȚI
19 Aug. 1937   Constanța

Jumălele din valoarea exportului țării a trecut prin porțile Constanța

Din totalul de peste 14 miliarde lei, că reprezintă valoarea exportului României în primele șase luni ale anului, prin porțile noastre s'a exportat aproape jumătate.

Din statistica întocmită de d. G. Bîrbulescu, delegatul B. N. R. la Comisia pentru verificarea prețurilor depe lângă Vatra Constanța, se vede că în aceste prime șase luni ale anului s'au exportat prin porțile noastre mărfuri în valoare de 7.368.093.592 lei.

Repari zala de luni avem înregistrat lei 1.345.763.682; Fabricsrie 1.360.108.236; Mărie 1.209.894.553; Aurile 1.236.145.013; Mărie 1.123.783.000 și toate 1.092.397.208 lei.

Pe produse, sumele se împart astfel: produse petrolifere lei 309.692.506; cereale 1.839.576.710 lei; cherestee 232.202.151; vite și păsări 113.980.371; diverse 85.941.954.

Exportul pe țale
În iulie s'au prezentat Comisiei 544 declarații ABCD. în valoare de lei 1.167.766.216, în care se cuprind și prima valutară de 38.

Pe produse, sumele se împart astfel: produse petrolifere lei 984.897.587; cereale 140.875.972 lei; cherestee 19.051.555 lei; vite și păsări 12.827.741; diverse 10.118.359 lei.

Cereale s'au exportat în total 24.366.017 kg. astfel: grâu 16.054.720, orz 4.130.238, rapiță 2.721.805, porumb 364.710, mazăre 304.614, secară 314.950, sîmînță de boiașă 30.000, emălnăși de rîteapă 10.000, țeluș de grâu 420.000.

Exportul de păsări a fost mai slab. Au fost trimise în Palestina numai 46.989 capete, în val. de 2.623.974 lei, iar vite 687.519 kg. în val. de lei 10.203.767.

Vizitați: Târgul de Mostre din Praga

3—12 Septembrie 1937
Reduceri pe c. f. Cehoslovace.
Informațiuni: Consulatul Cehoslovac, Str. Carol No. 65.

Pentru volumul festiv al „DOBROGEI JUNI”

La propunerea d-lui SCIPRO VULCAN, ajutor de primar al Municipiului, ca din DOBROGEA JUNI, care, constituie oțina arhivă, primul magazin istoric al scumpului noastre Dobroge, să se extragă aceea ce este mai caracteristică și să alcătuiască un volum festiv, în care să se cuprindă: începuturile, toate pentru dobîndirea orașurilor Dobrogeiilor, rădăcinile pentru întregirea Neamului și frămîntările politice din acest colț de țară, revizindu-se figurile atdior scumpului dîndrăși și fixându-se pentru istorie toate acele persoane, care au contribuit și contribuiesc pentru „proprietate acestui provincii”, au răspuns pînă acum:

D-1 Scipio Vulcan	1000 lei	D. G. Hurmuzales	1000
D-1 Al. Stoian, Insp. școlar	1000	Emmanuel Gr. Grigoria	1000
Federala „Constanța”	1000	Gherman Adelstein	1500
D-1 Nica Ionescu	500	Alex. Săgăreșcu	500
D-1 Ing. Jacques S. Stuhl, Buc. Soc. „Standard Brandy”, destilerie	200	V. B.	1000
D-1 Alexandru Butler	200	Dr. M. Atanasiu	1000
Menelas P. Gulelis, C-ța	200	Helmut Leier, Cobadin	500
Charles și Stavru Frangopol	1000	A. Papatanasio-Cornavoda	500
George Polihron	500	Fabrica de ciment C-voda	10.000
George Stefa	500	D-1 Ion Fața	1000
N. Sever Cărpănișana	200	Dr. I. Roștanu	1000
Teodor Căronca	200	Inginer I. Mangolatu	1000
Roman I. Căpănd	500	Sever Movila	2000
Ing. Păușcu P. Cochino	1000	P. C.	5000
I. Marin Sadoveanu	2000	Formec	1000
Neagu Gavrilăscu	1000	Ion Fungos	1000
Ion Tudor	1000	Colonel M. Ionescu-Dobrogeanu	500
Aurel Teodorescu	1000	Vasile Coteș	1000
Sieftan Șt. Nistor	500	D-1 Mihail Cotta	500
Nicolae Gheorghiu	1000	A. P.	500
Sterle Dalia	1000	Fabrica metalurgică Cernavoda	5000
Inginer Gh. D. Cochino	500	Asociația Cerealiștilor C-ța	1500
X	500	Președinția Senatului	2000
Gheorghie Peristeri, Buc.	1000	D-1 Jean Munteanu	1000
Apostol Popa, Galați	1000	Nicu Gh. Pașca	1000
Dumitru Marcu	200	Istet Baubec	500
Aurel Bulu	500	D-na Victoria Arch. A. Niculescu	500
Nicu Moisilă	500	D-1 Lache. Tacorian	1000
Ion Săvescu, director g-ral al Bancii Românești	5000	S. Sa Preotul I. Grigorescu	500
D-1 I. M.	500	Dr. Petre Stoianescu	1000
Inginer Vladimir Banetu	2000	Frighi Tărpă	1000
Ing. Insp. g-ral P. Zahariad	1500	D-1 Ardelean Kassargian	1000
Ing. Constantin Bogăliu	1000	Ion Căndăreșcu	1000
Ion Dinu, Adamclia	1000	Nicolae Comăneanu	500
Tacor Kulambhan	500	Flora I. Flores	500
Dr. Nicolae Teodorescu	500	Solira Panăilescu Br-gic	500
George I. Georghiu	1000	Vasile Centra	500
avonul Mihail Valerianu	500	Rifaz Iulian	500
I. Avramovici, Adamclia	200	Av. Halid Omer	500
Adolf Șapra	1000	N. Gavrilăscu	1000
Ilie Meca	1000	Preotul P. Dubrescu	1000
Banca meseriilor și Industriilor dobrogeane	1000	Calman Graberg	500
D-1 K. Zambaccan, București	1000	Traian Anăstescu	500
Luca Brăneș, Chișinău	2000	Orenstein & Cie	500
D-1 Osman Nuri, Axașlar	500	D-1 Abramoșici de Ventura	500
Zaharia Zamfirescu	500	Banca Națională Rom. C-ța	1000
Avocat Calmis Ghinberg	500	D-1 Păunules Căca	500
R. I.	1000	Alex. Stanovary	500
Gh. T. Bazargic	500	D-1 Anghelopol de Russo	750
Canat Alimovitch	1000	D-1 M. Nicu	1000
Dimitrie Șt. Dimitriu	1000	Sieftan Bess	1000
Cost. Șt. Chiru	500	Av. Șt. V. Cișmigiu	1000
D-1 Gheorghie Tatu, Constanța	1000	Col. Gh. Ghenciu	2000
Albani Adler	500	Colectaru Bingolion	500
Avocat Andrei Popovici	2000	Elen Curt Mallo-Muștia T-șea	500
Popa Popovici	1000	D-1 Comandor Ștef. Popescu	500
Pinem Sapina-Higial Soc.	1000	Cost. Dăbuleșcu	500
D-1 Mircea Solovăscu-Trotan	1000	M. Diener	300
Colonel Aurel Solovăscu	500	Dr. Fr. Bilau	1000
Dr. chim. Dm. Frangopol	500	Cocia Lăsarde	500
M. Galtring, Constanța	2000	D-1 Frig. Antonide	500
Dr. George Vasilescu	1000	D-1 Andrei Constantinide	400
Avocat A. B. Păpuș	500	D-na Eleonora I. Predescu-Nicu	300
Marcu Sternberg	500	În amintirea defunctei	
Jean P. Atanasof	1000	Norica I. Predescu	300
Chiriac I. Coștăntin	1000	D-1 Comandor V. Iosif	500
L. A. Rudic	1000	Stefan Borog	1000
Frighi Șolteri	500	S. Sa Pătr. Galu Galactian	500 lei
D-1 Aurel Măneșcu	500 lei	D-1 M. Goldfeld	500
D-1 Panait Aronovici	500	Em. L.	10.000
Nicolas Panamirita	1000	D-1 Ștefan și Nicu Dragon	500
Paraschev Frangopol	500	D-1 Ion Masla	300
Gogo A. Răduci	500	D-1 Uzo Cătrich	500 lei
Dr. Av. Ștefan Ștefulescu	500	E. R.	1000
União Comercial de Comerț și Industrie	1000	Inginer Victor Pastelnicu	500
Corvet Anton S-șor	500	Casa Lăscaridă	500
D-1 Sălim Gețef, Hirvanca	500 lei	D-1 Frig. Ion. și Virgil Cotova	500
Cost. Constantinăscu	1000	Alburt Teitler	500
Bursa Constanța	1500	Gh. Lymbiri	500
Casa de asigurări sociale	800	E. Secășiu	500
D-1 Petruche Ișanu	500	Janu Mangur	500
D-1 Găstano & Xarolopri	1000	I. I. P.	1000
D-1 Fr. Lesconar	3000	D-1 Gh. Iacovici Silistra	1000
Nestor N. Pincov	500	Camera de Comerț Silistra	2000
Nicu N. Popa	1000	D-1 Leonida Nidia	500 lei
P. S. Sa Gheronile Episcop al Tomisului și Durastorului	1000	Aron Bercovici	500
Camera de com. și Ind. C-ța	3000	Petre Dimitriu-Silistra	500
D-1 căpitan Nicolae Ștefan	1000	Ion N. D-ghici, Tulcea	2000
Societatea „Astra Română”	2000	Hadala Abdala, orășev	500
D-1 Grigore Dropei	1000	Prefectura jud. Durastor	3000

Total 171.450 lei

„TIGLE PUSCHILA”

Țigle sistem veritabil „MARSILIA”, Țigle PATENT No. 253 (UȘOARE), coarne, cărămizi de orice fel și OLANE, se găsesc cu **PREȚURILE CELE MAI EFTINE** la Fabrica de Țigle și Cărămizi „PUSCHILA” din Cernavodă

De închiriat

un apartament, confort modern, compus din: 5 camere, baie, dependințe. Doritorii se vor adresa: Str. Carol 155, Etajul I. Imobilul D-lui Dr. P. D. Georgescu. 219-10 alt.

Ștose de calitate

de dame și bărbați fabricate din lână curată sănătoasă. Original „Homespun”. Fabricate la prețul fabricii. Puteți comanda d-lui Marin G. Stavrovska Str. Remus Opreanu No 11. Tel. No. 270.

Târgul cerealelor

La Oborul de cereale Constanța, pe ziua de ieri 20 Aug. 1937 au sosit următoarele cereale

Cereale	preț pe % kgr.
3 Grâu arădit	570
79 Grâu de toamnă	360-300
5 Secară	420-450
89 Orz	315-325
23 Ovăz	340-345
3 Porumb	330-340
5 Năut	580
55 In	500-900
7 Rapiță neagră	730-740
19 Rapiță albă	500
61 Măzărică	350-360
7 Fân	115
43 Pas de deghe	160-200

Dr. Med. N. M. TATARSKY
Specializat la Berlin în **BOLI ȘI OPERAȚIUNI DE NAS, GÂT ȘI URECHI**
Broncho-esofagoscopie
CONSTANȚA
Bulevardul Elisabeta No. 5
(vis-a-vis de Cazlon) Telefon 117

Sanatoriul „CARITATEA” DR. FR. BITTAU
Str. Carol 131 colț cu Str. Tache Ionescu 5
Chirurgie — Boli interne
Ginecologie — Maternitate
Razi X — Roentgen, Ultra Violete — Diatermie și diverse electroterapii.
Tratamente noi cu unde lungi și ultra scurte.
Telefon 442

Problema Gospodăriei

Tacâmuri de masă de vrozii
De alpinca Urs sau argintate
La depozitul GRIGORIU poștiți.
Unde găsiți mărci de calitate.
Sticlărie sau chiar cristăluri
Precum servise de masă elegante
Pentru cele mai fine gusturi.
La GRIGORIU ajuși depozitul
Vese emailate pentru bucătărie,
Răcitoare renumite și garantate.
Articole de menaj și faianțerie,
La GRIGORIU trebuie să găsiți căutate.

Varietăți de lămpi și becuri electrice
Bibelonii fine, figurine artistice,
GRIGORIU: General Lahovari 5, vi le ține la dispoziție.
Cumpărând la GRIGORIU este deci o plăcere.
Vizit-ți magazinul fără întârziere.
Prețurile sunt pentru toate pungile de la miri.
Acordă clienților bine cunoscutei, înlesniri.

Doctorul

L. ROSENBLATT
Specializat la Paris
Sifilis-Piele-Căi urinare
Str. Scarlat Vârnăv 42
(colț cu Rahovei)
Consult. 9-11 — 5-7

DOCTORUL

Eduard N. Berntfeld
Boli interne și de Copil. Boli de Femei
TRATAMENTUL RADICAL AL BOALELOR VENERICE
— Blenorragia SIFILIS etc. —
— bărbăți și femei — prin cele mai noi metode
Str. Costache Negri 60
In Josa Farmaciei Centrale-
Consult. 8-1 și 4-9

Cabinet Dentar

M. DINER
Extracțiuni fără durere
Dentari fine în aer
(American Bridj)
Intorcându-se din străinătate și-a reținut consultanțele
Str. Pieștii 1 — Telefon 675

De închiriat

de la domiciliu, pentru birou sau locuință, apartamentul din str. Dim. Sterza No. 17 (proprietatea D-nei Bender!) parter, compus din patru camere mari.
A se adresa D-lui C. Nichifor sau la Bodega „Căpățâna de Zahăr”.

S'au acordat credite necesare

PLUGURI GERMANE
Marca **Kreighauer**
No. 6 și 7 cu prețurile foarte reduse de Lei 800 și 900 se de vânzare la bitoul **TACHE MANICATIDE**
Constanța
Str. Leacăr Cătară No. 32

Comunitatea Musulmană din orașul Techirghiol și Constanța (Halbatal geamie) PUBLICAȚIUNE
No. 14 — 13 August 1937

Sa aduca la cunoștința amatorilor că la ziua de Vineri, 27 August 1937, ora 11, se va ține în orașul Techirghiol, licitație orală pentru vânzarea lotului de casă No. 4 din cartierul L. VIII, în suprafață de 273,4 m. p. proprietatea comunității musulmane din Techirghiol. Prețul de la care va începe licitația este de (20.000) douăzeci de mii.

Concurenții vor depune o garanție de 10% iar după adjudicare vor achita integral prețul oferit la licitație.

Celții care vor participa la licitație de vânzare trebuie să se prezinte pe timp de dimineață.

Dispozițiile art. 85-110 din din L. C. P. și normale de licitație publicate în Monitorul Oficial No. 127,1931, sunt aplicabile acestei licitații.

Președintele H. tip, H. III Cadăr

De vânzare lotul No. 11 careul 20 suprafața 342 m. p. la Mamaia. A se adresa la ziar.

„R. O. R. D.”

Reprezentanțul general pentru întreaga Dobrogea
B. ST. DIMITRIU

Techirghiol-Băi

Băile cu nămol cald **Simionescu** complet renovate
Medic balneolog
Restaurant bun.
In stabiliment.

Doctor V. MUNTEANU

Boli de Femei
Genital-urinare-Sifilis
Diatermie-ozonoterapie
CONSTANȚA
Str. Remus Opreanu No. 7
Consultanță 8-10-14-20
Telefon 535

Institutul de Arte Grafice al Ziarului

„DOBROGEA JUNĂ”

Efectuează orice lucrări în această ramură: Broșuri, Ziare, Plicuri, Facturi, Afize de toate mărimile precum și tot felul de imprimate oficiale și comerciale, în cele mai moderne condițiuni de execuție. Atelier special de Legătorie. Mașini de cules, Stereotipie, Zincografie. Str. Scarlat Vârnăv 23

LOTERIA DE STAT

Jucați la marea colectura principală

MERCUR

Constanța, Strada Carol No. 49 (vis-a-vis de Poșta)